

mektedir. Oysa eğitimlerde anlatılanlar ile uygulamada yaşananların birbirini dışladığını TKY uygulaması içinde yer alan ve konuya objektif olarak yaklaşabilenler açıkça görebilmektedir.

V- KAMUDA TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ

“Kalite” kelimesi, toplam kalite politikasının ideolojik bir argümanı olarak icat edilmiş, anahtar sözcük olarak benimsenmiştir. Kalite kavramının yerine kar kelimesi konarak elde edilen anlamıyla TKY, kısaca dünyadaki toplam kara el koyma yönetimi olarak tanımlanabilir.

Özelleştirme uygulamaları ile başlayan piyasa mantığı TKY gibi uygulamalarla büyük bir hız kazanmış durumdadır. Bugüne kadar özel işletmelerde uygulanan TKY'nin artık kamuda, özellikle eğitim, sağlık gibi temel hizmet alanlarında uygulanmaya başladığı görülmektedir. Amaç olarak da, kamuda verimlilik ve performans artışı sağlamak gösterilmektedir. Sistemin başarıyla uygulanabilmesi için mutlaka kamu emekçilerinin desteğinin alınması gerektiği ortadadır. Aksi takdirde TKY'nin uygulanabilmesi mümkün değildir. Durum böyle olunca TKY uygulamalarını çalışanlara kabul ettirebilmek için kulağa hoş gelen yöntemler uygulanmakta; katılımcılık, kendini ifade hakkı, kararların birlikte alınması ve uygulanması, sorunların birlikte tespit edilmesi ve çözülmesi v.b. söylemler, TKY'nin kabul edilmesi için geliştirilen söylemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugüne kadar kamuda ve özel sektörde edilgen konumda olan, ne emredilirse uygulaması istenen emekçiler, TKY içinde kendilerini daha “değerli” hissetmekte, hatta zamanla kalite çemberleri içinde birbirleriyle rekabet eder hale gelebilmektedir.

Bu uygulamayla kamu kuruluşlarında; yararlananlar yani geniş halk kesimleri müşteri, kurumlar fabrika, çalışanlar her işi yapabilecek nitelikte 'kaliteli' eleman, yöneticiler de pazarlamacı olacaktır. Bu nedenle kamuda uygulanması istenen TKY, kamu kuruluşlarının tamamının piyasa koşullarına uyarlanması, üretilen hizmetin de metalaşmasını sağlayacaktır.

Devlette kalite yönetimi bu açıdan, tüm devlet olanaklarının ve gücünün, bu devlet sınırları içinde yaşayan toplumun birikmiş ve gelecekte birikecek tüm servetlerine sermayenin el koymasının yöntemi olarak ortaya çıkmaktadır. Kim el koyacaktır?, sorusunun genel kabul gören çağrışımı "kalitenin kuralları"dır. Kalite kuralları nedir?, kimin kurallarıdır? sorusu ise sürekli muğlak bırakılmakta, böylece konu üzerinde belirsizlik yaratılmaya çalışılmaktadır.

"Devlette kalite", devlete ait tüm kurum, kuruluş, işletme, bütçe, maliye, eğitim, sağlık, ulaşım, taşıma, haberleşme, sosyal güvenlik vs. gibi devlet ya da kamu hizmeti olarak bildiğimiz her tür faaliyetin ve sendika, kooperatif, vakıf, birlik, dernek, vs gibi ekonomik-demokratik haklar için mücadele eden kitle örgütlerinin; özelleştirilmesi, piyasaya açılması, esnek üretime geçilmesi, tekellerin dolaysız denetimine açılması, tekeller tarafından her adımının yönlendirilmesi, plan, strateji ve programlarının, tekeller tarafından oluşturulması, kara endekslenmesi, ideolojik kuşatma aracı olarak kullanılması, çalışanlarının ve hizmeti alanların birbirine rakip düşmanlar olarak parçalanması, büyük işletmeleri küçük işletmeler haline getirmek, işçi ve emekçilerin tüm kazanımlarına el koymak demektir. Yeni sistem, "piyasa koşullarına uygun bir hizmet üretimi" olarak, bugüne kadar var olanın, amaçlarının değiştirilmesi ve etkili bir yönetim ve denetimle kısıp alınması

projesi olarak ortaya çıkmaktadır. “Devlette kalite”nin gerçek anlamda tek bir amacı vardır; o da tüm kamu kurumlarının, kamuda çalışan emekçilerin “kar eden işletmecilik” anlayışının gerekleri doğrultusunda çalışmasıdır.

TKY’ne göre, aynı zamanda devletler de, onların kurumları ile birlikte, karlı hale getirilmesi gereken birer işletmedir. Çünkü, kapitalistler sadece üretimi değil, toplumun nasıl yönetileceğini de, bunun yol ve yöntemini de “biz öğretiriz” demektedir. Devlet yönetiminin tüm bürokrasisini ve teknokratlarını, bakan ve milletvekilleri de dahil olmak üzere ehlileştirilmesi gereken ve denetlenen, yönlendirilen, tekellere kar getiren birer “kaynak” olarak görmektedirler. Milletvekilleri, bakanları ya da sanayi ve ticaret odalarını kaynağını iyi kullanan ulusal-uluslararası şirketler, finans kuruluşları ülkenin neyi var, neyi yoksa hiçbir engelle karşılaşmadan alıp götürebilmenin, götürmese de atılan her adımı denetleyebilmenin olanaklarını yaratmaya çalışmaktadır.

Tamamen piyasa koşullarında oluşturulan TKY ile kaliteli mal ve hizmetlerin üretileceği iddia edilir. Bunun için de sıfır hata gibi kulağa hoş gelen kavramlarla “müşteriye” ulaşılmaktadır. Oysa biliyoruz ki üretilen mal ve hizmetlerin kalitesi, kullanım değeri ile ölçülür. Yani üretilen ürün ihtiyaçlarımızı nasıl karşılıyorsa ve ne kadar süre kullanılabiliriyorsa o kadar kalitelidir. Oysa TKY sistemi ile üretilen ürünlerin kullanım ömrü genellikle kısa sürmekte daha sonra mutlaka arızalanmaktadır. Bu da sermayenin işine gelmektedir, çünkü kullanımdan düşen bir ürünün yerine yenisi piyasaya sürülmektedir. Bunu gerçekleştirmek için kapitalistler piyasayı sürekli olarak reklamlarla yönlendirmekte ve ihtiyaçla orantılı olmayan bir tüketim alışkanlığını körüklemektedir. Bu ne-

denle üretim sektöründe sermaye, ürün çeşidini sürekli artırmakta ürün kullanım ömrünü kısaltmaktadır. Anlaşılabacağı üzere sermaye açısından Toplam Kalite anlayışında amaç, ürün kalitesini ve insanın yaşam standardını yükseltmek değil, önceden belirlenmiş olan kar döngüsünün sorunsuz şekilde çalışmasını sağlamaktır.

Ayrıca lisans ve patentler yoluyla, çeşitli mal ve hizmetlerin üretimi güçlü tekellerin elinde bulunduğundan, kapitalizmde eşit rekabetten söz etmek de bir yanılsamadır. Dolayısıyla rekabetin eşit olmadığı ortamda üretilen ürünün ya da hizmetin ne kadar kaliteli olduğu da sorgulanmalıdır. Kalite aynı zamanda göreceli bir kavramdır. Örneğin bir ürünün kalitesi farklı sınıflardan insanlar için farklı tanımlanabilir

Devlet kurumlarına TKY'nin girmesi, bir toplumun yönetimini elinde bulunduran en üst yönetim mekanizmasının, yani siyasal gücün, tekellere, emperyalist şirketlere geçmesi ve bu kurumlar tarafından hem ekonominin, hem de sosyal yaşamının tahakküm altına alınması anlamına gelir.

Yönetimde ortaya çıkan yeni kurumsallaşmalar, yeni yasalar, antlaşmalar, tüzük ve sözleşmeler, eski kurumların "yenilenmesi" adı altında standarda sokulması ile, tekellere ait yaptırımlar bütünü içinde, tümüyle, daha geniş egemenlik ve sömürünün girdabına sürüklenmektedir. Dolayısıyla sosyal, ekonomik, ideolojik ve politik tüm kurum, örgüt ve işletmeler, yenilenerek, dolaysız ve sürekli bir denetim, yönetim ve ideolojik baskı altında tutulacak yeni bir yönetime sokulacaktır.

Yeniden yapılanmanın amacı da, sosyal ve siyasal kazanım olarak halkların sosyal mücadeleleri içinde gelişen tüm değerlerin, kazanımların ve hakların tırpanlanması ve geri alınması olarak orta-

ya çıkmaktadır. Böyle bir yönetimin, yani toplam kalite yönetiminin temelde iki amacı vardır;

- 1- Dünyadaki toplam kara ve rantâ erişmek ve halkları düzenli-etkin bir biçimde kontrol etmek ve sömürülebilir hale getirmek,
- 2- Kapitalist sistemi sürdürmek üzere, emekçi kitleleri baskı ve denetim altında tutmak.

Tüm bu anlatılanlardan hareketle Toplam Kalite Yönetimine ilişkin olarak şu genel tespitleri yapmak mümkündür:

TKY, Gerçek Yüzünü Kitlelerden Saklayarak Gelişir!

Toplam kalite yönetimi, dolaysız bir toplam kar yönetimi ve bunun denetimi olarak organize edilmiş bir ütopya olarak çalışma hayatına ve tüm yaşama müdahale eder. Ama bu ütopyanın, gerçekleştirilebilirliği ve yayılma olanağı, emek cephesi ile sermaye cephesinin çelişkilerinin de aynı zamanda yoğun olarak artacağı koşulları yaratacağı için, bu çelişkinin çözümüne ilişkin yol ve yöntemlerin de gelişimini beraberinde geliştireceği kaçınılmazdır. Dolayısıyla, TKY, tarihte görülmemiş vahşette saldırgan ve acımasız bir politika olmasına karşın, aynı zamanda emekçi kitleleri aldatmanın ve kandırmanın bir yönetimi olarak belli bir gizlilik içinde şekillenmiştir. Kaçınılmaz olarak, bu sisteme karşı bir mücadeleyi de şiddetli bir biçimde kışkırtarak gelişme potansiyeline sahiptir.

TKY'nin İdeolojik Saldırısı, Kalite Felsefesini Örgütleyerek Başlar!

Deming ve ardıllarının tezlerinde yer alan argümanların bazıları; "yenilik", "yeni bir sistem", "çağdaş teknoloji", "yenilenebilir ve sürdürülebilirlik", "işgören" (işçi dememek için), "kalite", "kari-

yer", "karizma", "liderlik", "girişimcilik", "guru", "ceo", "kollektif üretim", "yabancılaşmadan kurtulma", "demokratik katılımcılık", "endüstriyel demokrasi", "küresel eşitlik", "ikna metodları", "gelişmeye önem verme", "mükemmeliyeti arama", "sürekli gelişim teorileri", "baskı ve zorbalıkla değil, ikna ve yumuşak yöntemlerle iş barışının sağlanması", "uyum-uzlaşma" ve "uzmanlaşma teorileri", "kalite kriterleri", "uygunluk", "müşteri memnuniyeti", "verimlilik", "performans değerlendirme", "öz-güven", "birey olma", "müşteri memnuniyeti", "başarıyı yakalama", "etkin katılım" ...vs. vs". pek çok söylemin, birer tuzak olduğunu hiç kimse farketmez. Oysa bunların, gerçek anlamından farklı bir içeriğe sahip olduğu; işçi sınıfının varlığını, kimliğini unutturmak ve sınıf mücadelesini engellemek üzere kurgulandığı görülür.

"İdeolojik bomba"lar olarak tabir edebileceğimiz bu argümanların, işletmelere ve kurumlara girerken, kalite eğitimlerinin çok önemli vurgusu olduğu görülür. ISO çalışması, bu nedenle, kalite eğitimleriyle, işçi ve emekçilere, kalite felsefesinin dayatılması ve onların beyinlerini tamamen yıkama sürecini anlatır. Kalite felsefesine uymayanların başına her iş gelebilir; çalıştığı yerden sürülür, işi zorlaştırılır, işten atılır, yalnızlaştırılarak tecrit edilir, verimsiz ve başarısız ilan edilir.

Kalite felsefesine ters düşen kişi ve kurumların kapatılması ve dolayısıyla kamu kurumlarının ve kamu hizmeti anlayışına göre çalışan emekçinin yok edilmesi hedeflerin başında gelir. KİT'lerin ve kamu kurumlarının özelleştirilerek ve taşeronlaştırılarak esnek üretime geçirilmesi, TKY'ye uygunluk için kaçınılmaz olarak görülmektedir. Girişimcilik ruhunun geliştirilmesi ve pekiştirilmesi, özellikle kamuda işletmeleri dağıtmak ve parçalamak üzere üre-

tim sürecinin yeniden yapılanması, ticari olarak düzenlenmesi, GATS anlaşmaları ile de yürürlüğe sokulan tüm uygulamaların alt yapısını baştan örme amaçlıdır. Bu örme işleminin en önemli ayağı "kalite felsefesi"ni örgütlemekten geçmektedir.

Bugünün toplumlarının ürettiği ve sahip olduğu, geliştirdiği tüm değerler onların elinden alınarak, yerel ve ulusal merkezler tarafından eritilmek istenmektedir.

TKY, Toplumsal Gelişime ve Emeğe Saldırı Mekanizmasıdır!

Bilim ve teknolojinin toplumsal gelişim dinamiklerinin baltalanması işlevini görür. Çünkü, tüm bilimsel ve teknolojik çalışmalar, tekel merkezlerinin AR-GE (Araştırma Geliştirme) kurumlarının tekeline geçmiştir. Dünya tekelleri, bilimi tümüyle tekellerine almakta ve bu alandaki demokratik gelişimi her anlamda yok etmeyi hedeflemektedir. Bilgisayar teknolojisinin ve otomasyonun amacı, bilgiyi (sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel tüm alanlarda) merkezileştirerek halklardan saklamak, gerektiği kadarını amaçlarına uygun olarak halklara vermektir.

Toplam Kalite Yönetimi; emeğe, emeğin tarihine, emeğin kültürene ve emekçinin sosyal yaşamına saldırı mekanizmasıdır. Çünkü, TKY misyonerleri, sınıf mücadeleleri tarihinin bittiğini ve "kurallar" adına yürütülen siyasetten bağımsız bir tarih yazdığını iddia eder. Bu iddianın maddi bir zemini olmamasına karşın geniş kitlelerce kabul görebilmektedir. Burada, tarih, emekçiler açısından sınıf mücadelelerini ifade ederken, sömürücü sınıflar için tarih, emekçileri nasıl sömürdüklerini açıklayan bir bilim dalı olmaktan öteye gitmez. Bu nedenle burjuva tarihçiler, kapitalist devletleri ve bunların işçi ve emekçi sınıflara karşı bir baskı aracı olarak kullanılması gerçeğini her za-

man saklamak ister. Bu baskı aygıtlarından günümüzün en gelişmiş teknikleriyle donatılmış saldırı yöntemlerinden birisi olan TKY bu amaçla, elit bir tabakanın teknik gelişimi gibi gösterilmeye çalışılır. Sınıfsız bir toplumda yaşanıyormuş gibi, teknolojinin kapitalistlerin hizmetinde kullanıldığını saklayarak ve dinsel bir misyona bürünmüş kalite kuralları olarak yansıtılması bu yüzdendir. Oysa sermaye, hem merkez olarak konumlandığı devletleri, hem de yeniden sömürgeleştirmeye çalıştığı devletleri çok geniş imkanlarla stratejik ve mali olarak destekler. Bu desteğin önemli bir bölümü, emeğe ve emekçilere karşı yapılan ideolojik-politik saldırının bir parçasıdır.

Kalite Felsefesinin Temel Unsuru, "Yönetimin Yenilenmesi" Fikridir!

Toplam Kalite Yönetimi, kalitenin üründen değil, yönetimden başlayarak, tüm üretenler ve tüketenleri de içine alan, mal ve hizmet üretenleri olduğu kadar tüketenleri de etkilemek isteyen bir anlayışın ifadesi olarak ortaya atılmıştır. Çok kaliteli bir ürün değil, müşteriyi memnun eden, onun istek ve beklentilerine cevap verebilecek türde ve tarzda üretim yapılmalı, bunun için de "müşteri memnuniyeti" önde gelmelidir. Buradaki "müşteri" sözcüğüne, sadece malı alan değil, üretenlerin de birbirinin müşterisi olduğu gibi bir anlam verilmektedir. Gerçek anlamda müşteri ise, herkesi ticari bir meta olarak görme ve tüm ilişkileri ticarileştirerek kara endekslemenin bir kavramı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yabancı sermaye için, kamu idaresi olarak devlet de, varolduğu kadarıyla, hizmet üreten bir müşteridir. Devletin ve kurumlarında yönetim sistemini yenilemesi ve teknolojinin getirisinden yararlar-

nır hale getirilmesi için uzun bir baskı altında bulunduğu bilinmektedir.

TKY, Kamu Hizmeti Felsefesi Yerine Kalite Felsefesi Getirmeye Çalışmaktadır!

Kamu düzeni veya kamu ahlakı dediğimiz, toplumsal çıkarlar için üretim ve hizmet anlayışının yerine geçmesi istenen sadece ve sadece "kar"dır. Amaç, "kar ençoklaması"na dayalı, emeğin değil, sermayenin çıkarlarını gözeten yeni bir anlayış yerleştirmektir. Yani kalite felsefesinin tek bir amacı ve hedefi vardır, daha karlı üretim. Doğası gereği emperyalizmin de tek bir amacı vardır, daha çok kar ve egemenlik. Bunun için kamu işletmelerinin, kamu ahlakının, kamu mülkiyetçiliğinin ve kurallarının yerine, piyasa ahlakı, piyasa işletmeciliği, yani ticari ahlak, piyasa kurallarının geçmesini sağlamaya yönelik, uluslararası bir yaptırım karşımıza çıkar. Liberalizasyon politikalarının ideolojik dayanağını, yani alt yapısal düzenlemesini kalite felsefesi oluşturur. Her yerde, dünya tekellerinin ticari karlarına karşı mücadelenin önünü kesmek ve mücadele örgütlerini dağıtmak üzere şekillenen bir ahlak ve kurallar zinciri karşımıza çıkar. Demogojik söylem olarak "kamunun çok hantal ve gereksiz yığılmalarla sistemi bozduğu" iddia edilir. Oysa, ülke ekonomisinin halen %70 bütçe girdisini bu hırpalanmış kamu işletmeleri karşılar. Emekçiler arasında varolan yardımlaşma ve dayanışma örgütlerinin varlığı, kamu yararı ve kamu hizmeti anlayışının bir sonucudur.

TKY, Esnek Üretimi, Esnek Çalışmayı Getirecektir!

Esnek üretim teknolojisi olarak ortaya çıkan, "yeni bir teknoloji" gibi yansıtılan esnek üretim, bugüne kadar sınıf mücadeleleri tarihinin ortaya çıkardığı tüm değer ve hakların, işçi ve emekçilerden

geri alınması demektir. Aynı zamanda çıplak kapitalizm olarak, kardan başka hiçbir amacın ve hedefin olmadığı emperyalizmin yalın özünü resmen ilan etmektedir.

Toplum için üretim değil, sermayenin karı için üretim ahlakı yerleştirilir. Dolayısıyla kamu, yani halk için hizmetin yerini, özel sermayenin karı için üretim alır. Bu açılardan, esnek üretim teknolojisinde, piyasa koşullarına göre her şeyin belirlendiği, TKY ile ulaşılmak istenen bir üretimi anlatılır. Piyasa koşulları ise, sermayenin karlı gördüğü alanlara kayması, karsız gördüğü alanların; kişi, kurum, tarih, kültür, işletme, ürün, vs. "değersiz" olarak işleme konmasıyla aynı anlama gelen bir kurallar bütünüdür.

TKY'ye göre, "her şeyi piyasa belirler". "Rekabet" ise, bu piyasanın, olmazsa olmaz koşuludur. Piyasayı kim belirler? sorusu gündeme geldiğinde; piyasayı belirleyen sermaye şirketleri, bankalar ve onların esas sahibi olan tekeller ve onların yönetim kurulları, kurumlarıdır. Ama kitlelerde, serbest bir rekabetin olacağı ve rekabet olduğu için mal ve hizmetlerin "ucuzlayacağı" gibi bir illüzyon yayılır. Hatta herkesin birbiri ile rekabet içinde olması öngörülür. Özel sermaye, zaten her zaman birbiri ile rekabet halindedir. Ama işçi ve emekçiler açısından, birbirleri arasında eşitlik ve dayanışma ne denli güçlü olursa, sermaye karşısında o denli büyük bir güç oluşturulacağı bilinmektedir. Bu nedenle işçi ve emekçileri bölmek üzere, esnek ücret, performans göre değerlendirme, esnek çalışma vb uygulamalar ile çalışılan kurumda ve toplumda, dağınıklık ve örgütsüzlük yaratılmak istenir.

Böylece, dayanışma ve mücadele örgütleri olan sendikalar, mesleki örgütleri hem kuruluş amaçlarından uzaklaştırılacak, dağıtılacak, hem de denetlenerek, emeğe karşı girişilecek saldırı politika-

larının birer aleti haline getirilecektir. Esnek üretim, sipariş üstüne, kısmi zamanlı ve esnek ücret ve haklarla yürütülen bir üretim modelidir. Daha doğrudan piyasa koşullarına uyarlanmış bir üretimin örgütlenmesidir. TKY, hem esnek üretimi örgütler, hem de bu üretim içinde yer alan dünyadaki üretimi kontrol ederek, her an gözetim altında tutar. Böylece, sermayenin her alana rahatça girip çıkacağı ve her gelişimi yönetip örgütleyeceği bir teknik ile, sadece ülkeler arasında değil ülkelerin iç dinamiklerinde de, maddi manevi birikimlerinde de her alana engelsiz nüfuz edebilme yeteneği kazanmaya çalışır. Bu özellik, sermayenin kendi kanunu olarak işler. Ama, engel olarak gördüğü, devletlerin iç hukuku ve alt yapısına müdahale olanaklarıyla birlikte geniş imkanlara da kavuşabilir (Tahkim, MAİ ve MİGA örneklerinde görüldüğü gibi).

Esnek üretim, tümüyle kara endekli bir üretimi, parçabaşı ya da tam zamanında yani talep oranında üretim olarak organize ederken, talebin bittiği an üretimin sonlandırılması ve çalışanlarının işten "sorunsuz" çıkarılmasını kolaylaştırır. Kar getirmeyecek yatırımların durdurulması veya karlı olduğu oranda üretime devam edilmesine izin verilir. TKY'nin "performans değerlendirme" kriteri, performansı yakalayan, yani rant oranı artan ya da doğrudan rant geliri getiren herşeydir. Bir işletmenin kar getirip getirmeyeceğini ise, "başarı" olarak tanımlanan, kısa zamanlı ve hızlı üretime koşullanmış bir rekabetçi ortama "uyum" belirler. Buna uygun kriterler oluşturulur. Örneğin, eğitimde, şimdiden özel işletme olmuş olan kurumların, başarı notu, TKY kriterlerine göre en çok kar getiren işletmelerdir. Ya da bir kurum, bir işletme, tekellere rant kapısı açıyor ve ülkenin gelirlerine elkoymayı düzenli bir gelir kapısı olarak kendine açıyorsa, performansı yüksek, değilse "performansı düşük" olarak değerlendirilir.

Endüstriyel ve tarımsal üretimde olduğu gibi hizmetler alanındaki üretimde de, esnek üretim teknolojisinin uygulanması, esnek üretimin nasıl bir teknoloji olduğunu anlamak açısından önemlidir. Esnek üretim, merkezinde dünya tekellerinin olduğu, onun altında kurum ve işletmelerin, atölye veya alanların, çevrelerin, tarihin ve kültürün, hatta her çeşit örgütün, parçalanarak, tek tek standarda sokulduğu bir emperyalist şirketler örgütlenmesidir. Bu şirketlerin ve kurum-örgütlerin, hangi ülkeye ait olduğu veya hangi etnik grup ve milliyetten olduğunun hiçbir önemi yoktur. Hatta hangi devlete ait olduğu bile önemsenmez.

Tüm işletmeler ve kurumlar, dev şirketlerin taşeronu olarak görülür ve piyasadaki gücüne göre işlem görür. Piyasa herşeyi belirler. Bu nedenle, zaman ve mekan, piyasa koşullarının en büyük parasal gücünün hızına göre en uygun bir biçimde kullanılması gereken önemli iki kavramdır. Piyasa, dünya ticaretinin merkezleri olan tekeller tarafından sürekli kontrol edilen, en karlı ve verimli alanlara paranın akması ve karın olmadığı yer ve zamana para akmaması için yaratılan stratejileri devreye sokar.

Dünya emperyalist devletlerinin (ya da şirketlerinin) borsası, ticareti ve paranın yönelişini tayin ederken, üretimin de bu piyasaya uygun şekillenmesini koşullar. Yani kar getiren ve borsada oyun oynamaya değer görülen hisselerle yatırım yapılır, dolayısıyla bu alanlarda üretim yapılır. Değmezse, üretim durur, üreticiler mağdur edilir. Ama piyasanın koşullarına herkes iman eder, çünkü piyasa, paranın "kabe"si demektir. Üretim, böylece, en ucuz ve hızlı bir biçimde dünya piyasaları içinde yer kapmak üzere yapılır. Tüm üreticiler, birbirine karşı rekabet ederek ayakta kalabilir.

Esnek üretime uygun üretim ise, sipariş üstüne, en düşük maliyetle üretim demektir. Bu nedenle, kısmi zamanlı iş, küçük parçalar halinde üretim, her üretim aşamasının kontrolü ve kayıtları ile yapılır. Düşük maliyetin elde edileceği tek bir yer vardır o da emeğin sömürüsüdür. Dolayısıyla esnek üretim teknolojisinin yatırım olarak yaptığı en büyük alan artı-değer sömürüsünün artması için gereken metodolojiyi üretmek ve işletmelerde kullanmaktır.

Esnek üretim teknolojisi, TKY içinde öngörülen, dünyanın tek kutuplu olarak yönetileceği bir ekonomi modeli olarak, sermayeye bağlı bir üretim ve denetim organizasyonu olarak yaşama geçirilmeye çalışılır. Bu tek kutbun merkezi kurumu Dünya Ticaret Örgütü olacak, dünya tekellerini ortak bir paydada biraraya getiren ve koşulları tamamen büyük sermaye şirketleri tarafından belirlenen bir üretim dizaynını içerir. Diğer kurumlarından IMF, DB, çeşitli uluslararası örgütlenmeler ve toplantılar, merkezi ve bölgesel olarak bu teknolojinin nasıl geliştirileceğine ilişkin projeler geliştirir, kararlar alır. Hükümetlere ve kurumlara bu merkezlerden alınan kararlara uymak düşer.

Esnek üretimde, belli başlı iki temel amaç görülür;

- 1- Kar ve artı-değerin daha da artırılmasına ilişkin önlemler paketi, programlar, metodlar, yöntemler, projeler geliştirilmesi,
- 2- Sınıf mücadelesinin önlenmesi ve kazanılmış hakların gasbedilmesine ilişkin kuramlar, felsefe ve oyunların keşfi ve uygulanması.

Her iki amaç için uygun bir örgütlenme modeli olan TKY, hem karın artırılmasının, hemde kitlelerin kendileri için çalışmaktan başka bir şey düşünemeyeceği bir yaşamı kurmanın kuramıdır. Esnek üretim modeli için eğitim, hem kitle eğitimi, hem de okul eğitimi

olarak, kalite eğitiminin içeriğini de TKY'ye uygun olarak değiştirmektedir. Kalite sisteminin toplumda kabul ettirilmesi ve esnek üretim sistemine uygun teknolojinin, gençliğin yetiştirilmesinin kuralları olarak benimsetmek ve uygulamak olarak şekillenecektir.

Okul sistemi içinde yer alacak esnek üretimin kuralları, okulda eğitim veren öğretim elemanlarını, çalışan emekçileri, öğrencileri ve velilerini, ilk önce kalite sistemine kazanmak, beyinlerini yıkmak, sonra da daha çok sömürmenin olanaklarını artırmak üzere proje geliştirmek üzere işletilir.

İdeolojik kuşatma ve bunu dikte ettirme politikası olarak sorulan; "Öğrencinizin daha kaliteli bir eğitim almasını istemez misiniz?" sorusu tuzak bir sorudur. Her veli ve öğretmen /öğrenci, bu soruya "evet" cevabı verir. Ardından gelecek olanları bilemez. "Okulun daha iyi bir hizmete açılması ve disiplinli bir çalışma ortamı istemez misiniz?" sorusu da tuzaklardan ikincisidir. Hangi veli ya da eğitimci buna "hayır" diyebilir.

"Atatürkçü, ülke ekonomisine katkı sunan ve gelişmesi için çalışan öğrenci yetiştirme" amacıyla bir sisteme kim "olur" vermez. Ama asıl tuzak buradadır. Atatürkçü ve laik bir eğitim için uluslararası sermaye eğitim alanına yatırım yapmaya davet edilir. Tüm vatandaşlardan eğitime destek olmaları, katkı sunmaları istenir. Oysa, "katkı" ve "gelişme" kelimeleri, herşeyi açıklamaktadır. Ama bunu ne öğrenci, ne de veli ilk önce anlamaz. Ancak öğrenmek için para öderseniz ve bizim kurallarımıza uyarsanız (gelişmeden kastedilen budur), kendi yağınızla kavrulmayı becerirseniz, bu hizmeti alabilirsiniz. "Pamuk eller cebe" diyen, özelleştirmeyi de bu arada fark ettirmeden devreye sokan kalite uzmanları, her adımda bu sistemin bir soygun düzeni olduğunu ustaca gizleyerek, yastık altlarında tek kuruş kalmayınca durumu anlaya-

cak olan veli ve öğretmenleri, içinden kolay sıyrılamayacakları bir yapı ve işleyişe bağlamış olur.

“Mutlu, uyumlu, tatmin olmuş çocuklar yetiştirmek” fikrinin, emekçi ailerlerden gelen öğrencilerde nasıl yaratılacağı konusu, düşünölmeye değerdir. Mutluluk, müşteri mutluluğu olarak TKY felsefesinin içeriğinde saklıdır. Müşteri ise, öğrenci velisi ve öğrencidir. Her öğrenci, önce birbirinin müşterisi, sonra öğretmeninin müşterisi, öğretmen okul idaresinin veya kalite kurulunun müşterisi ve öğretmenler birbirinin müşterisi olarak sürekli birbiriyle rekabet eden ve birbirini denetleyen bir metodolojinin uygulayıcıları olmak zorundadır. Bu zorbalığa uyum politikası, rekabetçi ortamda birbirini kışkırtarak daha karlı bir eğitim hizmetleri bütününe oluşturmak üzere, sistem kabul ettirilene kadar vizyon ve imajlarla yürütülecektir. TKY'nin baskılarına karşı çıkmak ise uyumsuzluk olarak değerlendirilecektir.

“Sistemin şartlarını iyi yürütmek” eğitimin genel politikası olarak işletilecektir. Böylece, yapılan her iş ve kazanılan her kuruş, öğrenci ve çalışanların her düşüncesi, her davranışı, kontrol altında tutulacaktır. Her okula veya eğitim kurumuna aldırılacak bilgisayarlar, bu kontrolün (kalite kontrolü) standartlara uygun yürütölüp yürütölmediğini kontrol edeceği gibi, bu kurumlara bilgisayar satmakla kendine piyasa açan bir ticareti de artıracaktır. “Aynı kategorideki okullarda ilk sıraları almak” olarak belirlenen hedef, okullar arası rekabeti kışkırtarak, daha çok veli soyabilen ve öğretmenleri daha fazla ve yoğun çalıştıran bir sistemi oturtmaya çalışacaktır.

Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının, her okulda öğretmen ve destek gruplarından oluşan ekipler kuracağı, bu ekibin işinin de, “daha etkin bir eğitim sistemi kurmak” olacağı iddia

edilmektedir. Bu etkinliğin neyin etkinliği olacağı ise, işlem başlayınca görülmektedir. AR-GE olarak piyasaya çıkan her kurum, araştırma geliştirme merkezleri, tekellere kar getirecek işletmeciliğin araştırılarak daha karlı olacak Şekilde geliştirilmesinin politika-sı olarak, esnek üretim en önemli kurumlarından biridir. Bu kurumların ne işe yaradığı ise, "TKY'nin felsefesi ve ilkeleri konusunda personelin bilgilendirilmesi" ilk sırada yer alır. Ardından gelen "kriter ekipleri"nin, ayrıca eğitilerek "veri toplamak ve zdeğerlendirme raporu hazırlamak" adı altında, okula, öğretmene ve ğrenci ve velisine ait bilgilerin toplanması sağlanır. Böylece sistem ve siteme ait bilgi bankası oluşturularak, eğitim kurumu bütünüyle kontrol altına alınmış olur.

"Okul Gelişim Modeli" içinde yürütülen TKY, "başarı" ve "zgven" kelimeleri altında, sisteme entegrasyonda ve sisteme ilişkin kurallarda başarılı olmalıdır ki, onay görsün. Böylece zgveni, yani bireysel tavrı ve "girişimciliği" gelişsin. Çünkü, ardından istenecek olan, özel bir Őirket gibi kar amaçlı bir faaliyete ait n eğitimi almış ve girişimci olarak, Őirket kültürünü, bağlı olacağı sermayenin kültürüne göre Őekillendirecek yetenekte ğrenci yetiştirmeye başlanmalıdır. Kendine ve daha da önemlisi tekellere para kazandırmak üzere daha çok çalışmak ve kazanmaya hedeflenen bir eğitimi de almış olan ğrenci "yetenekli" ve "girişimci ruha sahip" bir öğrencidir. Bu ve benzeri, pek çok argüman, hedef, vizyon, amaç, misyon kuralları olarak, eğitim emekçilerinin ve ğrenci velilerinin kafasını elmek ve sisteme onay vermek üzere bir süre illüzyon olarak hoşgrnme politikası olarak yürütülecektir. Ama ardından gelecek olan esnek üretime uygun çalışma kuralları, hem velileri/öğrencileri, hem de eğitim emekçilerini, gözleri bağlanmış koşu atına döndürecektir.

Çünkü, "Kalite" kelimesinin ardına saklanan gerçek anlam "KAR" ve "DAHA ÇOK KAR"dır. "Uygun" kelimesinin ardına saklanan gerçek ise, içinde yaşadığı sisteme uygunluğu standartlara göre test edilmiş ve kabul edilmiş bir eğitim anlayışıdır. Bu anlamıyla kaliteli ürün veya kaliteli eğitim, kalitesiz ve sakıncalı ürün veya eğitim demektir. Yani kalite kelimesi, kapitalistler açısından yararlı, işçi ve emekçiler açısından zararlı olan ne varsa onu içermektedir. Çünkü, TKY, kapitalizmin doğal ya da suni krizlerine ve yıkımına karşı mücadeleyi baltalama, sınıfsal mücadele örgütlerini dağıtma, dağıtamadığını denetim altına alma ve kimliklerini yoketmenin yöntemidir. Felsefesini "sınıf mücadelesinin yerini uzlaşma aldı" veya "sosyalizm bitti, tarihin sonu geldi" argümanları üstüne kurmuştur.

i) Performans Değerlendirmesi

Sermaye, emek sürecinde işçinin işi yapış yöntemleri, hızı, becerileri ve bilgisini kullanma biçimi üzerinde -iş örgütlenmesi alanında- tam bir denetim elde ederek yaratılan değer miktarını maksimize etmeye, başka bir deyişle işin yoğunluğunu arttırarak emeğin verimlilik oranını yükseltmeye çaba gösterir. Ayrıca, işin yapılış biçimini çeşitli kurallara bağlayarak, yaratılmaya çalışılan maksimum mal ya da hizmet üretim miktarının sürekliliğini de aynı şekilde garanti altına almaya çalışır. Bu amaca yönelik olarak, modern sanayi döneminde sermayenin emeğin bilgi, beceri ve yargılarına bağımlılığını en aza indirecek şekilde makinalar ve iş örgütlenme metotları geliştirilmeye çalışılmıştır. Kapitalizmin özellikle son yirmi-otuz yılına bakıldığında iş denetiminin çeşitli "performans değerlendirme" yöntemleri ile daha da derinleştirildiği görülür.